

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/75/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614205759
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcal
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8614205759.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník samosudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v právnej veci žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1./ C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/X, XXX XX C., X./ N. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/X, XXX XX C. a X./ X. A., XX.XX.XXXX, bytom L. G. XXX/XX, XXX XX C., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných Združenia - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom Námestie Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 343 828, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 12.943,07 Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1./ a 2./ rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 3 844,44 Eur spolu s 3% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3 844,44 Eur od 5.10.2013 do zaplatenia tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhému žalovanému a to v splátkach vo výške 100,- Eur mesačne splatných vždy k 25. dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškaním čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovaným náhradu trov konania nepriznáva.

IV. Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 431,59 Eur a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 27.10.2014 domáhal, aby súd uložil žalovaným v 1. až 3. rade povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 12.943,07 Eur spolu s 4,7% p.a. úrokom za úver zo sumy 11.828,08 Eur od 01.10.2014 do zaplatenia a 3% p.a. úrokom z omeškania zo sumy 12.065,83 Eur od 01.10.2014 do zaplatenia ako aj trovy konania s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 2771067 5 01 bola so žalovanými v 1., 2. a 3. rade uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 2771067 2 02 a stavebnom úvere č. 2771067 5 01 zo dňa 22.05.2006, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným v 1. a 2. rade medziúver vo výške 16.596,96 Eur. Žalovaní v 1. a 2. rade sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru vo výške 6,79% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 93,94 Eur a do nasporenia 35% cieľovej sumy vkladat' na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady

vo výške 58,09 Eur. Po pridelení cieľovej sumy sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 165,97 Eur. Žalovaní v 3. rade ručením prevzal na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojia žalovaní v 1. a 2. rade. Žalovaní v 1. a 2. rade porušili svoje povinnosti splácať úver riadne a včas, a tak žalobca listom zo dňa 26.09.2013 odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaných v 1. a 2. rade, aby v 7-dňovej lehote vrátili zostatok úveru. Nakoľko peňažné prostriedky nevrátili, o odstúpení od zmluvy bol upovedomený aj žalovaný v 3. rade. Dlžná zmluva ku dňu odstúpenia od zmluvy predstavuje 12.053,48 Eur a pozostáva z istiny 11.828,08 Eur, nezaplatených úrokov a poplatkov vo výške 225,40 Eur. Účinnosť odstúpenia nastala 04.10.2013 (keď bolo odstúpenie doručené všetkým žalovaným) a od nasledujúceho dňa si žalobca uplatňuje aj úroky z omeškania 3% p.a. v súlade s článkom VII. bod 8 úverovej zmluvy. V súlade s čl. VII. bod 5 úverovej zmluvy nezaniká odstúpením od zmluvy záväzok splatiť pohľadávku a príslušenstvo a ani právo požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky (čl. VII. bod 6 úverovej zmluvy), žalobca ďalej úročí istinu dohodnutým úrokom 4,7% p.a..

Vzhľadom na to, že návrh na začatie konania sa týkal dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovanými (§ 90), súd návrh na začatie konania v rozsudku označuje pojmom „žaloba“ a procesné strany neoznačuje pojmami „navrhovateľ/odporcovia“ ale pojmami „žalobca/žalovaní“ (§ 79 ods. 1 posledná veta zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)).

Žalovaní sa k žalobe písomne nevyjadrili. Vyjadril sa len žalovaný v 1. rade a to len vo vzťahu k vstupu vedľajšieho účastníka do konania, keď súhlasil s jeho vstupom.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k žalobe uviedol, že predmetný zmluvný vzťah (žalovaní sú fyzické osoby) je vzťahom spotrebiteľským, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/43/2014 zo dňa 16.05.2013. Na účinky odstúpenia od zmluvy je tak nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka (s poukazom na dôvodovú správu k zákonu č. 102/2014 Z.z., rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie s. zn. SK/0755/99/2012 z 27.05.2013). Vedľajší účastník konštatoval, že v zmysle § 48 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje od začiatku a účastníci sú povinní vrátiť si všetko, čo podľa zmluvy dostali, pretože ide o bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom na to, že žalovaní čerpali úver vo výške 16.596,96 Eur, avšak vedľajší účastník nemá vedomosť o platobnej histórii žalovaných, navrhol po zistení toho, koľko žalovaní za úver zaplatili, túto sumu odpočítať od poskytnutej sumy a bez ohľadu na to, na aký účel dodávateľ platby započítal v prevyšujúcej časti žalobu zamietnuť. Zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

Na výzvy súdu žalobca špecifikoval uplatnenú pohľadávku podaniami zo dňa 24.02.2015 a zo dňa 14.05.2015. V podaní zo dňa 24.02.2015 uviedol, že z jeho strany bol poskytnutý medziúver vo výške 16.596,96 Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmenil na stavebný úver. Ku dňu pridelenia cieľovej sumy predstavoval dlh 17.762,06 Eur. Na konci sporenia bola ku dňu pridelenia cieľovej sumy nasporená suma 5.949,97 Eur. Istinu úveru predstavuje rozdiel medzi týmito sumami. K podaniu priložil výpis z účtu odstúpeného stavebného úveru, výpis z účtu konta medziúveru a výpis z účtu stavebného sporenia. V podaní zo dňa 14.05.2015 žalobca uviedol, že žalovaní čerpali medziúver vo výške 16.596,96 Eur v dvoch výplatách a to dňa 26.05.2006 a 25.09.2006, pričom pri prvej výplate bol zaúčtovaný poplatok za spracovanie úveru vo výške 116,18 Eur a poplatok za zmenku vo výške 16,60 Eur, takže celková výška vyplateného úveru bola znížená o sumu týchto poplatkov. Na základe úverovej zmluvy sa žalovaní zaviazali do pridelenia cieľovej sumy platiť osobitne úroky za poskytnutý medziúver vo výške 93,94 Eur a osobitne vkladať na konto stavebného sporenia vklady vo výške 58,09 Eur. Po splnení podmienok nastalo dňa 30.04.2013 pridelenie cieľovej sumy zmluvy a medziúver sa zmenil na stavebný úver. Vo vzťahu k započítaniu pohľadávky vo výške 375,61 Eur dňa 05.12.2011 žalobca uviedol, že to bolo realizované s prislúchajúceho konta stavebného sporenia. Kladnému obratu na konte medziúveru zodpovedá záporný obrat v tejto výške na konte sporenia.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalobca, vedľajší účastník na strane žalovaných a ani žalovaní v 2. a 3. rade. Žalobca ospravedlnil svoju neprítomnosť faxovým podaním dňa 29.06.2014 z dôvodu zaneprázdnenosti s tým, že súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Vedľajší účastník svoju neprítomnosť ospravedlnil vo vyjadrení k žalobe (zúčastnil sa pojednávania dňa 07.04.2015, ktoré bolo odročené). Neúčast' žalovaných v 2. a 3. rade ospravedlnil žalovaný v 1. rade. Všetkým účastníkom bolo predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručené.

Preto súd prejednal a rozhodol vec na pojednávaní v neprítomnosti žalobcu, vedľajšieho účastníka a žalovaných v 2. a 3. rade v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. s prihliadnutím na vyjadrenia žalovaného v 1. rade na nariadenom pojednávaní, obsah spisu a vykonané dôkazy.

Žalovaný v 1. rade na nariadenom pojednávaní vo svojej výpovedi uviedol, že má záujem stavebný úver splácať, avšak v rodine sa vyskytli problémy, keď prišli o príjem manželky, ktorá bola po materskej dovolenke prepustená po 17 rokoch z práce. Rodina žije len z jeho príjmu, ktorý je cca 500,- Eur mesačne (keďže pracuje ako mestský policajt, príjem závisí od služieb, ktoré má). So žalobcom sa snažil dohodnúť, avšak návrhy žalobcu ohľadom splátok boli také, že po ich zaplatení by mu neostalo na nájom. Dostal sa do úverového kolotoča, keď má aj ďalšie úvery (vo VÚB), ktoré sú taktiež v štádiu súdneho konania. Vec chcel riešiť úverom, avšak pre ďalšie úvery by mu už úver nebol poskytnutý. Vo vzťahu k predmetnému stavebnému úveru uviedol, že im bol poskytnutý úver vo výške 500.000,- Sk, ktorý splácali jednak splátkami a jednak si sporili.

Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného v 1. rade, vyjadrením vedľajšieho účastníka (na pojednávaní dňa 07.04.2015) a listinnými dôkazmi - oboznámením s obsahom spisu a to: návrhom na začatie konania, zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, prehlásením ručiteľa, odstúpením od zmluvy, oznámením o odstúpení od zmluvy a pripojenými doručenkami, oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 10.11.2014, vyjadrením žalovaného v 1./ rade, súhlasom so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, vyjadrením vedľajšieho účastníka zo dňa 19.12.2014, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 2/2013, špecifikáciou žaloby a pripojenými tabuľkami, vyjadrením žalobcu zo dňa 14.5.2015 a ospravedlnením neúčasti na pojednávaní a zistil tento skutkový stav:

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že dňa 22.05.2006 bola uzavretá zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 2771067 2 02 a stavebnom úvere č. 2771067 5 01 (ďalej aj „úverová zmluva“) medzi žalobcom ako veriteľom, žalovanými v 1. a 2. rade ako spoludlžníkmi a žalovaným v 3. rade ako ručiteľom. Na základe úverovej zmluvy mal poskytnúť žalobca žalovaným v 1. a 2. rade medziúver vo výške 500.000,- Sk (pri prepočte konverzným kurzom 30,1260 Sk/Euro vo výške 16.596,96 Eur) a dlžníci sa zaviazali do nasporenia 35 % cieľovej sumy vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 1.750,- Sk (58,09 Eur), platiť poplatky a zároveň splácať do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení úroky z mimoriadneho medziúveru v úrokovej sadzbe 6,79 Eur % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 2.830,- Sk (93,94 Eur), so splatnosťou splátok prvého každý mesiac a povinnosťou ich uhradenia veriteľovi do 15. dňa v mesiaci. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 5.000,- Sk (165,97 Eur).

Žalovaný v 3. rade realizoval dňa 22.05.2006 písomné ručiteľské vyhlásenie, v zmysle ktorého vzal na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník.

Súd mal taktiež za preukázané, že žalobca listom zo dňa 26.09.2013 odstúpil od úverovej zmluvy a zároveň požiadal o vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v 7- dňovej lehote od doručenia odstúpenia od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade dňa 03.10.2013 a žalovanému v 3. rade dňa 04.10.2013 (kópie doručeníek na č.l. 6 až 8).

Z výpisu z účtu konta medziúveru súd zistil, že žalovaným bol medziúver vyplatený v dvoch výplatách a to dňa 26.05.2006 vo výške 13.277,57 Eur a dňa 25.09.2006 vo výške 3.186,62 Eur, t.j. spolu vo výške 16.464,19 Eur. Z tohto výpisu je taktiež zrejmé, že žalovaní zložili na konto medziúveru vklady v celkovej výške 6.669,41 Eur (61 x 93,94 Eur + 187,79 Eur dňa 29.07.2011 + 281,76 Eur dňa 28.02.2012 + 469,52 Eur dňa 08.01.2013).

Z výpisu z účtu stavebného sporenia súd zistil, že žalovaní zložili na účet stavebného sporenia celkovo 5.950,34 Eur (62 x 58,09 eur + 177,92 Eur dňa 11.04.2006 + 1.659,70 Eur dňa 23.05.2006 + 0,03 Eur dňa 27.01.2011 + 0,03 Eur dňa 26.02.2011 + 0,03 Eur dňa 31.03.2011 + 174,27 Eur dňa 28.02.2012 + 266,12 Eur dňa 08.01.2013)

Podľa § 52 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy dňa 22.05.2006 (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2 a 4 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 48 ods. 1 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 OZ Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žalobca je obchodnou spoločnosťou, ktorej jedným z predmetom podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov stavebným sporiteľom. Žalovaní sú fyzickými osobami - nepodnikateľmi, pričom predmetná zmluva je zmluvou formulárovou (jej obsah formuloval žalobca ako veriteľ a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny zo strany žalovaných). V prvom rade preto musel súd vyhodnotiť charakter zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, od ktorého sa odvíja právne posúdenie veci.

Z toho hľadiska je nutné uviesť, že v zmysle citovaného ustanovenia § 52 OZ účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy (22.05.2006), ktoré definovalo spotrebiteľské zmluvy, boli spotrebiteľskými zmluvami v zmysle Občianskeho zákonníka len kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55. Aj keď toto ustanovenie *expressis verbis* nestanovovalo, že spotrebiteľskou zmluvou by mala byť aj zmluva o úvere (ktorá bola ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku), je nutné prihliadnuť aj na to, že ochrana spotrebiteľa v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá aj v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 23a ods. 1 za spotrebiteľské zmluvy považoval zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárali vo viacerých prípadoch a bolo obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňoval. Uvedené ustanovenie teda nevyklúčovalo, aby

charakter spotrebiteľskej zmluvy nemohla mať i zmluva o úvere uzatvorená v súlade s ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Definícia spotrebiteľských zmlúv bola do Občianskeho zákonníka zavedená zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2004. Uvedenou novelou bola prebratá i Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čo je zrejme z ustanovenia § 879 g Občianskeho zákonníka. "Všeobecná" definícia spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku v čase uzavretia zmluvy tak nevyklučuje aplikáciu ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní neprijateľných podmienok aj v iných spotrebiteľských zmluvách (vychádzajúcich z definície spotrebiteľských zmlúv v osobitnom zákone - zákone o ochrane spotrebiteľa), t.j. napr. aj v úverových zmluvách. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a ani právnu úpravu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách vôbec neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov Občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri úverových zmluvách je potrebné vychádzať z ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka upravujúcich analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzatvorená žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky, ktoré spotrebiteľ ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/57/2015 zo dňa 03.06.2015).

Predmetná zmluva je tak zmluvou spotrebiteľskou, kde žalobca vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaní v pozícii spotrebiteľov.

Pre posúdenie uplatneného nároku bolo rozhodujúce vyhodnotenie účinkov odstúpenia od zmluvy, ku ktorému došlo zo strany žalobcu. Odstúpenie od zmluvy je ako inštitút upravené tak v Občianskom zákonníku (§ 48) ako aj v Obchodnom zákonníku (§ 349 ods. 1). Kým v zmysle Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane (účinky ex nunc), Občiansky zákonník s odstúpením od zmluvy v ustanovení § 48 ods. 2 v zásade spája jej zrušenie a to s účinkami od začiatku (ex tunc). Obchodný zákonník tak umožňuje, aby určité ustanovenia mohli podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu trvať aj po ukončení zmluvy. Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy v Občianskom zákonníku je teda pre žalovaných ako spotrebiteľov výhodnejšia. Na tom nič nemení ani znenie článku VII bod 1 zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere, v zmysle ktorého môže veriteľ v prípade odstúpenia od zmluvy požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, pretože toto znenie je znením naformulovaným žalobcom vo formulárovej spotrebiteľskej zmluve, ktoré je pre spotrebiteľa nevýhodnejšie v porovnaní s úpravou v Občianskom zákonníku. Spotrebiteľ sa totiž nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (cit § 54 ods. 1 OZ). Možnosť použitia Obchodného zákonníka ako aj Občianskeho zákonníka na právny vzťah vzniknutý medzi zmluvnými stranami vyplýva z článku VIII. bod 1 Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere. Ak samotný žalobca v zmluve umožnil použitie tak Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka, použitie pre spotrebiteľa nevýhodnejšej úpravy pri odstúpení od zmluvy vyplývajúcej z Obchodného zákonníka je neprípustné. Pre úplnosť je nutné uviesť, že je to práve žalobca (ako dodávateľ tvoriaci obsah formulárovej zmluvy), ktorý sa rozhodol využiť inštitút odstúpenia od zmluvy, hoci právny poriadok umožňuje využitie aj iných inštitútov a postupov v prípade omeškania dlžníka, ktoré nemajú za následok zrušenie zmluvy s účinkami od počiatku.

Tento záver vyplýva z početnej judikatúry, ktorá musí byť žalobcovi známa vzhľadom na to, že žalobca bol účastníkom týchto konaní (porovnaj napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/57/2015 zo dňa 03.06.2015, 2Co/50/2014 zo dňa 15.12.2014, 6Co/183/2013 zo dňa 09.09.2014, 7Co/12/2014 zo dňa 28.04.2014, 8Co/189/2014 zo dňa 23.04.2015, 10Co/29/2014 zo dňa 02.12.2014 a iné). Pre úplnosť súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. I. ÚS 402/2013-10

zo dňa 19.06.2013, ktorým ÚS SR odmietol sťažnosť spoločnosti, na ktorú bola postúpená pohľadávka žalobcu z obdobnej zmluvy, ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže dôsledkom odstúpenia od zmluvy podľa ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo zrušenie zmluvy s účinkami ex tunc, zrušili sa i ustanovenia zmluvy upravujúce úrok za poskytnutie úveru, zmluvne dohodnutý úrok z omeškania a poplatky. Zo zrušenej zmluvy žalobcovi vzniklo právo domáhať sa iba vydania bezdôvodného obohatenia podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pri zrušenej zmluve je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Ako je uvedené a špecifikované na strane 5 tohto odôvodnenia žalobca na základe zmluvy vyplatil žalovaným v 1. a 2. rade spolu 16.464,19 Eur a žalovaní zaplatili žalobcovi spolu 12.619,75 Eur (6.669,41 Eur na splátkach a 5.950,34 Eur ako nasparenú sumu na konte sporenia). Rozdiel medzi týmito sumami vo výške 3.844,44 Eur (16.464,19 Eur mínus 12.619,75 Eur) tak tvorí bezdôvodné obohatenie žalovaných v 1. a 2. rade na úkor žalobcu, na vydanie ktorého zaväzuje súd žalovaných v 1. a 2. rade týmto rozsudkom.

Vo vzťahu k žalovanému v 3. rade súd vyhodnotil uplatnený nárok ako nedôvodný v celom rozsahu vzhľadom na to, že žalovaný v 3. rade bol ručiteľom predmetného záväzku žalovaných v 1. a 2. rade. Odstúpením od zmluvy došlo k zrušeniu zmluvy s účinkami ex tunc a tým aj k zániku ručiteľského záväzku vzhľadom na to, že ručenie má akcesorickú povahu vo vzťahu k hlavnému záväzku dlžníkov. Navyše v dôsledku odstúpenia od zmluvy sa na vzťahy účastníkov zmluvy uplatňuje režim bezdôvodného obohatenia, pričom žalovaný v 3. rade nie je účastníkom, ktorý by prijal plnenie zo zmluvy (úver bol poskytnutý žalovaným v 1. a 2. rade), a teda on sa v žiadnom rozsahu bezdôvodne neobohatí, a preto ani nemôže byť zaviazaný k vydaniu bezdôvodného obohatenia.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.“), ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.01.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Vzhľadom na to, že žalovaní v 1. a 2. rade sa dostali do omeškania so zaplatením dlžnej sumy, žalobca má podľa citovaného ust. § 517 ods. 2 OZ nárok aj na úroky z omeškania. Žalobca si v konaní uplatnil úroky z omeškania v sadzbe 3% ročne (p.a.), čo je menej ako mohol žiadať v zmysle citovaného § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Súd je však viazaný uplatneným nárokom (nemôže žalobcovi priznať viac, ako sám žiada), a preto priznáva žalobcovi nárok na úroky z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 3.844,44 Eur od 05.10.2013 (t.j. odo dňa nasledujúceho po doručení odstúpenia od zmluvy poslednému zo žalovaných dňa 04.10.2013) do zaplatenia. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania od tohto dňa, aj keď od 05.10.2013 do 30.09.2014 vo vyčíslenej forme a až od 01.10.2014 v percentuálnej forme.

V prevyšujúcej časti (vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade nad 3.844,44 Eur a vo vzťahu k žalovanému v 3. rade v celom rozsahu) súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Dlžnú sumu súd povolil žalovaným v 1. a 2. rade splácať v splátkach vo výške 100,- Eur mesačne v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na osobnú a majetkovú situáciu žalovaných, ktorá im nedovoľuje zaplatiť celú dlžnú sumu jednorázovo. Žalovaní splácajú aj iné úvery, pričom jediným príjmom domácnosti žalovaných je len príjem žalovaného v 1. rade (cca 500,- Eur mesačne), keďže žalovaná v 2. rade bola po nástupe do práce po materskej dovolenke prepustená a v súčasnosti je nezamestnaná. Aj keď žalovaný v 1. rade na pojednávaní žiadal, aby mohol dlžnú sumu splácať v čo najnižších splátkach s poukazom na to, že sa dostal do úverového kolotoča, súd pri určení výšky splátky nemohol vychádzať

len z finančnej situácie žalovaných, ale musel prihliadať aj na to, aby dlžná suma bola pri rozvrhu splátok zaplatená v primeranej dobe. Pri určení nižšej splátky ako je 100,- Eur mesačne by dlžná suma 3.844,44 Eur v primeranej dobe splatená nebola.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 a 2 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.. V konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný v 3. rade a pomerný úspech žalovaných v 1. a 2. rade prevyšuje úspech žalobcu. Žiaden zo žalovaných si náhradu trov konania neuplatnil, a preto súd rozhodol, že žalobca (ako v prevažnej miere neúspešný účastník) nemá právo na náhradu trov konania a žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

O trovách vedľajšieho účastníka súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.. Vedľajší účastník si v konaní uplatnil náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, ktoré v zákonnej lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. vyčíslil na sumu 1.063,03 Eur a to za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie z 19.12.2014 a účasť na pojednávaní dňa 07.04.2015) odmena vo výške 3x287,13 Eur + 2x 8,04 Eur a 1x 8,39 Eur režijný paušál a 177,17 Eur DPH (20% z 885,86 Eur).

Súd preskúmal vyúčtovanie uplatnených trov vedľajšieho účastníka a rozhodol, že v prípade plného úspechu vo veci by mal vedľajší účastník nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nasledujúco:

za úkony právnej služby:

1./ prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom odmena 287,13 Eur + 8,04 Eur režijný paušál + 20% DPH 354,204 Eur

2./ písomné podanie - vyjadrenie zo dňa 19.12.2014 odmena 287,13 Eur + 8,04 Eur režijný paušál + 20% DPH 354,204 Eur

3./ účasť na pojednávaní dňa 07.04.2015 odmena 287,13 Eur + 8,39 Eur režijný paušál + 20% DPH 354,624 Eur

spolu: 1.063,03 Eur

Tarifná odmena 287,13 Eur/úkon je určená podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „AT“) z tarifnej hodnoty veci 12.943,07 Eur. Režijným paušálom je náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa § 16 ods. 3 AT (pri úkonoch vykonaných v roku 2014 vo výške 8,04 Eur a pri úkone v roku 2015 vo výške 8,39 Eur). Právny zástupca vedľajšieho účastníka je preukázateľne platiteľom dane z pridanej hodnoty (predložil osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty), a preto sa mu zvyšuje odmena a náhrady v zmysle § 18 ods. 3 AT o 20% DPH.

Úspech vedľajšieho účastníka v konaní sa odvíja od úspechu účastníkov, na podporu ktorých v konaní vystupuje. Súd vyhovel žalobe v rozsahu 3.844,44 Eur z 12.943,07 Eur, čo predstavuje úspech žalobcu v rozsahu 29,7 % a žalovaných (a vedľajšieho účastníka) v rozsahu 70,3%. Úspech vedľajšieho účastníka prevyšujúci úspech žalobcu predstavuje 40,6% (70,3% mínus 29,7%), a preto má právo na náhradu trov konania vo výške 431,59 Eur (40,6% z 1.063,03 Eur). Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných tieto trovy konania na účet jeho právneho zástupcu v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 149 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolaie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 ods. 1 O.s.p.).